

LJUDSKI GLAS

P. n. Licealna knjižnica
Ljubljana
Stroßmayerjeva ul.

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrto leta K 10.50, na mesec K 3.50; posamezna številka K 1.—. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve za „Ljudski Glas“ in K. D. Z. je frankirati in naslavljeni: Ljubljana, poštni predal 168. — Tajništvo K. D. Z. se pa nahaja v Ljubljani, Kongresni trg št. 9.

Strašno izdajstvo.

Od dne 28. julija 1920 dalje zasluži klerikalna stranka, da jo ljudstvo pobije kakor garjave pse. Ta dan se je namreč zgodilo izdajstvo, kakoršnega ne pomni naš narod.

Suho poročilo se glasi takole:

V Belgradu so hoteli sestaviti koncentracijsko vlado iz liberalcev in klerikalcev. Znani zli duh balkanski, Stojan Protić in njegov zaveznik, katoliški kaplan dr. Anton Korošec sta se pa hotela na vsak način polastiti vlade sama in izriniti liberalce. Ko je bil sporazum že dosežen, sta poslala Protić in Korošec v imenu svojih strank naenkrat nove pogoje, ki se glasijo takole: "

1. Vsi kmetje, ki so prišli na podlagi naredbe o agrarni reformi od 25. februarja 1919 v posest zemljišča, ga morajo takoj zapustiti ali pa se imajo s silo iztirati s posestva;

2. da država plača vsem begom hak (najemino) za zemljišče, ki ga obdelujejo kmeti na podlagi agrarne reforme, in sicer z leta 1918., 1919. in 1920. Država bi morala plačati na ta naslov preko 300 milijonov kron. Demokrati so se postavili na stališče, da naj se plača odškodnina (hak) samo ubogim begom, ne pa bogatim.

Slovensko ljudstvo! Ali znaš čitati? Ali veš, kaj se to pravi? Ali slutiš, kaj je storila s tem slovenska klerikalna stranka?

Ježijo se nam lasje, zastaja nam pamet in beseda, kajti takega dejanja, kot ga je storila s tem pismom slovenska klerikalna stranka, ni zmožna nobena propalica na svetu več.

Stoletja so davili mohamedanski begi in paše (veleposestniki) uboga krščansko rajo tam doli po Bosni in Macedoniji. Krščanski kmet je bil tlačan teh Turkov. Ob prevratu so se kmetje polastili te zemlje zakonitim potom. Naš socialistični minister Korač je izdal naredbo, da je ta uboga krščanska raja odslej lastnik te zemlje, na kateri je trpela stoletja.

In sedaj pride zagrizeni katoliški duhovnik, ki je načelnik slovenske klerikalne stranke in zahteva, da

se mora ta uboga krščanska raja z žandarji iztirati iz te zemlje in zemlja vrniti nazaj brezsrčnemu turškemu veleposestniku.

Katoliški kaplan dr. Anton Korošec zahteva v imenu slovenske klerikalne stranke, da mora ta uboga krščanska raja plačati za tri leta nazaj turškemu veleposestniku vso zaostalo desetino (hak), katero je odpravil že pred poldrugim letom naš socialistični minister Korač.

Slovensko ljudstvo! Ali se ti še ne odprejo oči? Ali še veruješ v poštenost tvojih klerikalnih voditeljev? Ali še veruješ, da niso tvoji klerikalni voditelji podkupljeni z denarjem turških veleposestnikov? Edino tako si moremo razlagati strašno izdajstvo klerikalne stranke.

Vsa stvar nam bo postala jasna takoj, če se spomnimo na čukarski tabor, ki se vrši te dni v Mariboru. Tisoče nezavednih ljudi so spravili skupaj, ki so v svoji priprostosti mnenja, da gredo za dobro stvar v boj. Ponujali so denar in brezplačne karte vsakemu, kdor bi se hotel udeležiti tega klerikalnega cirkusa.

Odkod ves ta denar? Kdor pomisli na to in na najnovejše klerikalno izdajstvo, mora sklepati edino pravilno, da so plačali hvaležni mohamedanski veleposestniki čukarski tabor v Mariboru. Z mohamedanskim denarjem so prirejali klerikalci v Mariboru gostije in pijanosti, zato da zaslepe ubogo, zapeljano ljudstvo.

Ljudstvo, pri prihodnjih volitvah oddaj svoje glasove za slovensko klerikalno stranko in čez leto obsoorej bodo sezidani po naših gričih zopet gradovi, grajski valpet bo vihtel svoj bič po hrbtu ubogega kmetiča, vodja slovenskih klerikalcev dr. Anton Korošec se bo pa topil v milijonih, ki mu jih bodo zbrali katoliško-pravoslavno-mohamedanski veleposestniki. Osnoval si bo lahko tudi harem, kajti kaj njemu mar vera, ljudstvo in vse take stvari, moč klerikalizma in polne blagajne, to je vse.

Kmet, plačaj in molči!

To je postalo geslo naših klerikalcev, kajti le tako si moremo razlagati strašne davke, ki jih hoče naložiti naša klerikalna vlada ubogemu kmetu.

Ljudje božii, strmite, skoro 16 tisoč milijonov kron hoče izprežati klerikalna vlada letos iz ljudstva, ali skoro trikrat več, kot vlani. Hočejo vpeljati monopol na vžigalnice, cigaretni papir, petrolej in sol, obenem pa te predmete silno podražiti. Sol, ki sedaj stane 3.50 K, hočejo dvigniti na 6 K.

Zemljiški davek hočejo povišati tako, da bi plačevali v bodoče toliko dinariev kolikor sedaj kron, obenem pa ga še povišati za 150 odstotkov. Z drugimi besedami, naš kmet naj bi plačeval odslej desetkrat večji zemljiški davek, nego pred vojno. Deželne doklade hočejo sedemkrat povišati.

V osebno dohodninskem davku naj bi bili obdačeni vsi dohodki nad 3200 K letno, čeprav je najmanjši znesek, s katerim more sedaj ena oseba izhajati 12.000 K po za-

slugi klerikalnih verižnikov, ki so povzročili strašno dražino. Naj dajo dr. Korošču, dr. Breicu ali pa drugim klerikalnim milijonariem po 300 K plače na mesec, da bomo videli, če bodo še zadovoljni. Seveda, kmet, ti plačaj in molči, druge pravice po klerikalnih nazorih itak nimaš.

Uvesti hočejo ogromno užitnino, s katero bi se še bolj podražila vsa živila. S tem bi bilo najbolj udarjeno seveda najrevnejše ljudstvo, ki itak nima nobenega prostora v klerikalni stranki.

In tako dalje! Ne moremo naštevati vseh postavk te šibe božje, ki jo spleta klerikalna stranka za naše ljudstvo. Ne

zadostuje, da je povišal dr. Korošec zopet železniške vozne listke za 100 odstotkov, da je ljubljanska klerikalna vlada pred par dnevi strašno povišala cene premoga, ne zadostuje, da klerikalna vlada na vseh koncih in krajih podpira vojnodobničkarsko in verižniško zalego, klerikalci nas hočejo sedaj s strašnimi davki popolnoma ugonobiti in nas prepoditi z rodne grude v Ameriko.

V Belgradu so se zvezali na življenje in smrt z balkanskim divjakom Stoianom Protičem, ki gleda na nas kakor na zaslužneno molzno kravo. Klerikalna stranka s svojimi poslanci in svojim ministrom Korošcem je odgovorna za to strašno breme, ki ga pripravljajo v Belgradu za naše slovensko ljudstvo. Brez privoljenja slovenskih klerikalcev bi si ne upal ni eden minister nalagati nam takih strašnih davkov, ki nas morajo pognati na beraško palico. Vprašamo koliko davkov plačujejo hrvaški in banaški veleposestniki, ki plavajo v priverženem zlatu? Vprašamo, kake davke plačujejo v Srbiji?

Klerikalci seveda mislijo, ei, kaj vse to, naj kmet neumni plača in molči, saj ne bo izvedel, kaj hočemo mi tu v Belgradu. Slovenija je daleč in saj imamo našega »Domoljuba«, ki že toliko let vleče slovensko ljudstvo za nos. Nas bo že »Domoljub« moral in ovrzel vso krivdo na liberalce ali pa celo na socialiste, saj lagati in farbati zna »Domoljub« izborno. Morda bo celo »Domoljub« začel rohneti proti tem ogromnim davkom, da bo lenše izgledalo.

Slovensko ljudstvo ti pa ne pozabi, da imajo danes vso moč in vso vlado v rokah klerikalci in edino oni so odgovorni za polom in beraštvo v katero drvimo z vso paro.

»Kmetška zveza« zboruje te dni v Mariboru. Korošec bo tam govoril svojim zarokanim kozlom. Nafarbal jih bo prav pošteno in reveži ne bodo niti slutili, kaj načne ta zagrizeni in podivjani človek v Belgradu. Ubogi klerikalni kmetie ga bodo poslušali in niti vedeli ne bodo, kako strašne davke jim je skuhal ta človek v Belgradu in ne bodo vedeli, da jih je prodal mohamedanskim veleposestnikom.

Če se še sedaj ne bodo odprle našemu ljudstvu oči, potem res ne vemo, kaj naj začnemo. Ko bo prišel birič iztiriat davke, ko bo zavel na vasi boben, potem se bodo pa že zavedli oni nesrečni zapeljanci, ki še vedno drvijo za klerikalci. Potem bo pa prišlo strašno maščevanje pri volitvah. Niti enega glasu ne smejo dobiti pri volitvah klerikalci, kajti ti so najhujši izdajalci in sovražniki našega naroda.

Izšla je

Propagandna knjižnica Kmetško delavske zveze.

I. zvezek.

Kaj hoče

„Kmetško delavska zveza“?

Priredil: Jurij Skopec.

II. popolnjena izdaja

ki le močno izpopolnjena in dreurejena. Obsega: 1. I.e vkup. le vkup. uboga gmalna!; 2. Kaj hoče KDZ?; 3. Osrednja KDZ.; 4. Okrožna KDZ.; 5. Krajevne organizacije KDZ.; 6. Gospodarsko delo KDZ.; 7. Kako ustanovimo in vodimo KDZ.?

V brošurici so priložena vsa pravila in navodila za delovanje KDZ., naš program in vse, kar mora vedeti vsak naš

član o KDZ. Imeti jo mora zato vsak član in vsi odbori naj jo skupno naroče v čim največ izvodih. Cena 2 K.

Posamezne izvode razpošiljamo le izjemoma.

Jurij Skopec:

Pred volitvami.

Spoznali smo doslej veliko važnost občine za revno ljudstvo, videli smo, kako se je gospodarilo doslej po naših občinah in prepričali smo se o nujni potrebi socialistične občine, ki naj vendarle uredi našo občinsko upravo in občinsko gospodarstvo tako, da bo res v prid vsemu, zlasti pa revnemu ljudstvu, ne pa le peščici gruntarjev. Ogedali smo si tudi že volilni red, po katerem si bomo izbirali odslej naše občinske odbore. Kaj pa sedaj?

Gotovo ne bomo kar nič več premišljevali, ampak se enostavno vprašali, kako moramo postopati in kaj vse moramo ukreniti, da se popolnoma pripravimo na občinske volitve, da bomo korakali na volišče kakor enotna, sklenjena armada, ki ve, da mora zmagati.

Torej kako naj se ravnamo?

Odbori krajevnih organizacij „Kmetško delavske zveze“ (po mestih odbori kraj. polit. organizacij) morajo imeti že par mesecev pred volitvami sestavljen približni seznam vseh volilcev po vaseh. Za večino volilcev bo približno znano, s kojo stranko bodo volili in to je treba v seznamu zaznamovati. Veliko bo pa tudi število onih, ki so še neodločeni, ki se niso izrekli še za nobeno stranko in dolžnost naših vaških zaupnikov bo, da pridobijo najpreje te. Posojujejo naj jim naše časopise, zlasti „Ljudski glas“, pregovore naj jih, da si kupijo naše knjige in brošure, zlasti knjigo „Za staro pravdo“ in brošurico „Kaj hoče KDZ.“ in s tem se bodo poučili o našem programu in o naših zahtevah, ki jih mora odobravati vsak pameten človek. Tako bo volilec polagoma pridobljen in odločilni korak bo storil s tem, da bo vstopil v tamkajšnjo kraj. organizacijo KDZ. Tako se mora vršiti premišljena in smotrena agitacija po vseh vaseh od moža do moža, od žene do žene. Vsako pridobitev je seveda zaznamovati v volilnem imeniku, ki si ga je sestavil odbor za svojo uporabo.

Čim bližje prihaja dan volitev, tem večjo skrb jim je treba posvečati, tem pridnejša mora biti agitacija, tem večkrat naj se vršijo sestanki vseh članov vaše krajevne organizacije, na katerih se razgovarjate o občinskih zadevah in poučujete nezavedne o pogubni politiki, ki jo vodijo proti ljudstvu nasprotne stranke.

Končno je razglašeno pred cerkvijo, da so volilni imeniki razgrnjeni. Sedaj je pa že skrajni čas, da gre na delo vse.

Odbor krajevne organizacije, ki se mora shajati odslej k seji vsaj po dvakrat na teden, naj nemudoma določi 2 do 3 člane, ki bodo prepisali v občinski pisarni med uradnimi urami volilni imenik. Izbrati je treba seveda take ki so kolikor toliko večji pisanja in imajo čas zato.

Volilni imenik mora biti seveda v par dnevih prepisan, nato pa skličje odbor širo šo sejo, na katero je povabiti iz vsake vasi vsaj po dva do tri zaupnike. Na tej seji je treba silno natančno preštudirati ves volilni imenik, kajti nasprotne stranke, ki so ga sestavljale, so vtihotapile prav gotovo vanj velike goljufije, na kakoršnje smo bili navajeni doslej še pri vseh volitvah. Naloga in dolžnost odbora je, da vse goljufije pravočasno prepreči. To se pa zgodi z ugovori ali deklamacijami.

Prvič natanko preglejte, če so vsi, ki so vpisani v volilni imenik, tudi res upravičeni voliti. Stara navada je namreč, da napišejo nasprotne stranke v volilni imenik celo vrsto že davno umrlih in pokojnih oseb, potem pa goljufajo z njihovimi pooblastili. Dalje je treba dobro paziti, da ni vpisan v volilni imenik nihče, ki še nima 21 let, ali pa tak, kateremu je v smislu § 3., § 6. ali pa § 7. volilnega reda odvzeta volilna pravica. Takih oseb bo v volilnem imeniku gotovo zelo mnogo, ker si bo skušal nasprotnik z njihovo pomočjo prigrjoljufati zmago. Glede vsake osebe, ki je prišla po krivici v volilni imenik, je treba nemudoma sestaviti na županstvo tak-le dopis:

Županstvu
občine
v

Podpisana volilca in zastopnika „Kmetško delavske zveze“ v . . . . . protestirava, da se je vpisalo tudi g. . . . . v volilni imenik in sicer zato, ker imenovani v smislu § . . . občinskega volilnega reda nima volilne pravice, ker (je mladoleten, stoji pod nadzorstvom, je bil zaradi tatvine zaprt itd.) Prosi, da se imenovani nemudoma izbriše iz volilnega reda.

V dne 1920

Za odbor „Kmetško delavske zveze“
tajnik. predsednik.

Ker je pa seveda popolnoma mogoče, da bo sleparska županova stranka skušala mnogo takih ugovorov prikriti, naj se obvesti o teh ugovorih tudi okrajno glavarstvo in sicer tako-le:

Sl.
okrajnemu glavarstvu
v

Podpisana volilca in zastopnika „Kmetško delavske zveze“ v . . . . . naznanjava, da sva dne . . . . . 192 . . vložila pri županstvu občine . . . . . ugovore proti sprejetju naslednjih oseb v volilni imenik:

1. Janezu Suhadolniku iz Podgrada št. 5.
2. Mariji Zaletel iz Gamelj št. 27.
- 3.
- 4.

Prosi, da se vzame to naznanilo na znanje in ugovore vestno premotri.

V dne 192 . .

Za odbor „Kmetško delavske zveze“
tajnik. predsednik.

Paziti je seveda treba, da so vloženi ti ugovori pravočasno. Prve dva dni po razgrnitvi volilnega imenika mora biti ta prepisan, tretji večer naj bo odborova seja, četrti ali zadnji čas peti dan morajo biti pa že vloženi pri županstvu vsi ugovori in sporočeno to okrajnemu glavarstvu. (Dalje prih.)

Shodi K. D. Z.

KDZ. priredi z nastopnim dnevnim redom: 1. Ljudski shod; 2. vdisovanje v krajevno organizacijo KDZ.; — naslednja zborovanja po Sloveniji:

v nedeljo 8. avgusta t. l.:

V Radečah ob 8. uri dopoldne.

Na Jagnenih pri Radečah ob 3. uri popoldne pri Bau Angeli.

V nedeljo 15. avgusta t. l.

V Hotinji vasi pri gosp. Francu Šušteršiču.

V nedeljo 22. avgusta t. l.

V Cerknici ob 3. popoldne pri Meleti na vači.

Zaupniki. skrbite za obilno udeležbo. Na teh shodih se bo tudi razpravljalo o občinskih volitvah, zato so zelo važni.

Osrednje društvo K. D. Z.

Dopisi.

Pesnica pri Mariboru.

Posestnica Hojnikova, bogatinka-milijonarka plačuje svoje delavce in delavke, ki delajo od 5. zjutraj do 8. zvečer 3 K na dan brez hrane, zato pa še zmerja svoje ljudi z besedami »Sozialdemokratische Miestviecher«! Lepa gospa, ta milijonarka, pa se bodo že še našle zanjo škarje, da ji pristriželo peruti!

Rimske Toplice.

K Sv. Marijeti je prišel pred kratkim pridigavati župnik Zakošek. Temu ležijo socialisti strašno v želodcu, kajti takol se je spravil nanje. Blatil je našo stranko in lagal, da so se klerikalci borili za žensko volivno pravico. Opozorimo tega gospoda, naj ostane drugič rajš doma, ali naj bo od socialistov popolnoma tiho, sicer mu posvetimo drugič tako, da nas bo pomnil. Pri Šmarjeti so pobirali pred kratkim za smodnik, streljanja pa nismo čuli. Kje je denar? Kdo ga je pobasal?

Iz Ptuja.

Nedavno me je pot prinesla v Ptui, utrujen od dore poti, ki sem jo naredil, sem se podal v gostilno, da se nekoliko pokrenčam. Ko sedim v gostilni, pridrvita dva »dušna pastirja« (eden vojni kurat, drugi pa minorit) v gostilno. Imela sta ta dva Kristusova namestnika zelenko »šunsa« s seboj, s pomočjo, katerega sta drug drugega v dobro voljo spravljala. Norčevala sta se ob tej priliki iz ljudstva, kako da ga vodita za nos. Tako je rekel vojni kurat svojemu redovnemu tovarišu, zvončki cinglajo cingel-cingel-cangel, mi si pa privoščimo kozarec vina, ko se ljudje trkaio na prsa, pa še ga bode mo en »štefan«. (Pri tem je mislil na cerkvene obrede — mašo).

Uporabljala sta v splošnem zelo nesramne besede, tako da so se vsi navzoči zgražali nad takim ostudnim obnašanjem. Toda onadva sta se opravičevala, da nimata žena, ampak samo »kuharice« in da si morata tešiti svojo žalost z „zelenim“.

Ljudstvo, tukaj lahko izprediš, da je tem ljudem vera deveta briga, nim se gre le za njihovo črno klerikalno politiko, da le bodejo imeli še naprej na vajejih, ter za tvoje žulie niti no gostilnah. Čas je torej, da spregledate vsi, ki ste bili do danes slepi, ter pokažete tem zabelivcem vrata. Vas bodejo prišli snubit za vaše glasove. Združite se vsi v K. D. Z., ki se edina bori za vaše pravice, ki vam gredo po božji in človeški postavi.

Popotnik.

Brežice.

V nedeljo, dne 18. t. m. sta se vršila pri nas dva shoda K. D. Z. Eden popoldne ob 9. uri pri g. Franc Šetincu v Selah, drugi pa ob 2. uri popoldne v gostilni gospoda Antona Petrišič na kolodvoru v Brežicah. Zeleti bi bilo, da bi se tukajšnje delavstvo bolj zanimalo za shode. Žal, da je pri nas delavno ljudstvo preveč malomarno in preveč vdano pijančevanju. Mi pa, kar nas je zavednih, vstrajajmo v organizaciji, ker časi so prerenski za delavstvo. Upamo, da bodo vsi tisti, ki se danes še ne zanimajo za organizacijo, prišli kmalu do prepričanja, da delavec brez organizacije ni nič in brezmočen.

Sv. Marijeta ob Pesnici.

Malo se čuje iz naših krajev, vendar se pa tudi pri nas močno zanimamo za našo K. D. Z. in za naš »Ljudski Glas«, ki ga vsi tako radi beremo, saj edino on piše po pravici in za ljudstvo. Sprejmite, sodrug urednik zato vsaj to pot nekaj novic iz naših krajev. Pred kratkim je zbolel naš priljubljeni sodrug A. Zorko v Dragočevi in si je seveda dal kot pošten in veren kristian, čenprav socialist, poklicati župnika Frangeža od sv. Marijete, da bi mu podelil verska tolažila. Ta zagrizeni klerikalcazar pa nima spoštovanja niti do najsresnejših trenutkov življenja, še manj pa seveda do vere. Očividno mu je več klerikalna politika, nego vsa nebesa, krščanstvo, vera in druge take stvari, sicer bi opustil vsaj ob bolniški postelji politično agitacijo. Ta zagrizena farška posoda se je porednila celo tako daleč, da je grozila in silila ubogeza bolnika, da mora odstopiti od naše K. D. Z., sicer ne bo zveličan. Vprašamo Te, faimošter Frangeš, ali si plačan zato, da boš uganjal klerikalno politiko tudi pri bolniški postelji, ali zato, da boš delil poštenim kristianom, ki pa slučajno ne polnijo tvoje nenasitne malhe, verska tolažila. Da se v lemenatu nisi mnogo naučil, kaže že to, da si pred kratkim pri nekih oklicih oklical samo ženina, pozabil si pa na nevesto. Naučili Te bomo pa mi Tvojih dolžnosti kot duhovnika in pa še kozjih molitvic, če ne boš nemudoma miroval s tako podlo agitacijo.

Selnica ob Dravi.

Nedavno se je vršil pri nas zopet shod, ki je jasno pokazal, da se naši vrli kmetje in zavedni delavci ne daio ostrašiti od klerikalnih nasilnežev. Govornik je slikal vso hinavsko in škodljivo politiko klerikalcev in ljudstvo je glasno odobravalo njegova izvaianja. Odločno se je zavzel tudi za agrarno reformo, katero skušajo klerikalci sedaj potlačiti in preperečiti. Pri nas so klerikalci doigrali, vojska je odprla ljudstvu oči.

Po svetu.

Ententa

se vedno boli kaže razočaranim malim narodom, ki so dolgo let verovali v niene poštene namene, kot zahrbtna klika velikih kapitalistov, ki hočeio živeti na račun malih narodov. Kai počneio ti hinavski ciganie zlasti z

nami Jugoslovani.

ve danes vsak otrok. Vlekli so nas dolga leta za nos, dokler so potrebovali srbskih baionetov, so nam oblibovali zlate gradove v oblakih, a že tedaj so sklenili za našim hrbtom škandalozni londonski pakt, s katerim hočeio razkosati naš narod. Po končani vojni pa je začela ententa nastopati proti nam naravnost sovražno. Niti že sklenjenih pogodb ne drži več. Prisodili so nam že pred nekaj meseci za popolnoma porušeno in oropano Srbijo kot

vojno odškodnino

6 odstotkov one vsote, ki io bo morala plačati Nemčija. Pred kratkim so pa ta sklen zopet preklicali in sedaj ne bomo dobili naibrže niti tretline one vsote, čenprav ni naroda na svetu, ki bi žrtvoval razmehoma za entento več, nego Srbija. Pa to še ni vse. Pred kratkim je ta ciganska družba sklenila tudi, da moramo odbraviti demarkacijsko črto

na Koroškem

čenprav je v mirovni pogodbi jasno rečeno, da stoji iuzna plebiscitna cona pod našo upravo. S tem hočeio odpreti na stežaj vrata nemškim huiskačem, da bi delali ne-

mire in zrago do Koroškem. Vse to ie italijansko maslo, ker nam hočeio na ta način pri plebiscitu iztrgati Koroško. Če pa pade Koroška, pade tudi naša lepa Gorenjska, po kateri na tihem a z vso resnostio steguelo svoje umazane prste laški liberalno-klerikalni vojni huiskači. Nainesramneije deianie se ie pa zgodilo pred kratkim v Belgradu. Kakor znano, ie ententa s svoio politikio proti Rusiji strašno pogorela. Tene so bile naibreie vse ententne voiske na Ruskeim, potem pa tudi razne druge, ki jih ie naččuvala ententa, da bi šli zanjo na Rusko po kostani v ogeni. Najboli jih ie dobila Poljska. In sedaj ti pride ta propala, hinavska, zavržena in ostudna ententa in hoče, da bi šli mi za plačilo za vse ententne brce, roparstva in lumpariie, ki so jih zagrešili proti našemu narodu

na vojno proti Rusiji.

Človeku se res ieže lasie pri taki brezobrazni nesramnosti. Pred nekaj dnevi so imeli v Belgradu visoki gospodie gostio, katere so se udeležili poleg drugih tudi francoski in romunski poslanik ter vodja slovenskih klerikalcev — dr. A. Korošec. Razgovarjali so se o tem, da bi šla uboga, izkrvavela Jugoslaviia na Rusko po kostani v ogeni za pariške bankirie, katerim noče plačati Rusiia carskih dolgov. Tako, naš narod naj bi se zapletel v novo vojno in to za pariške bankirie. Mi smo odločno za vojno proti Rusiji, prosimo in svetuiemo belgrajski vladi, da io naj takoi napove, a le pod tem pogojem, če mobilizira samo vse sedanie ministre, poslance, vse slovenske faimoštre, kaplane, farovške kuharice, čuke in mariine device. Naj se gredo ti tenst z Rusi za ententine kapitaliste pod vrhovno komando dr. Korošca slovensko ljudstvo se pa takih zločinskih vojn ne bo udeleževalo

Dovoli krvi ie že prelilo po zaslugi klerikalnih vojnih huiskačev.

Na Bolgarskem

izvedeio lepo agrarno reformo. Odslei ne bo smel imeti tam nihče več, nego 50 ha zemlie, vse ostalo se pa razdeli med revno kmetsko ljudstvo. In pri nas? Berite današnji uvodnik.

Iz Kmetško delavske zveze.

Vse zaupnike iz ptuijskega okraja, ki se zanimajo za „Kmetško del. zvezo“ in jim je na tem, da bi se ista razširila tudi po tem okraju vabimo v nedeljo, 15. avgusta 1920 ob 9. uri popoldne na važen zaupniški sestanek v Ptuj v prostorih strokovnih organizacij v Prešernovj ulici št. 27. I., da se porazgovorimo, kako naj se začne z organizacijskim delom v tem okraju. Pridite vsi, ki vam je na tem, da se KDZ. razširi med ljudstvom in prepereči vsako izkoriščanje kmetsko-delavnega ljudstva po kapitalističnih in meščanskih strankah.

Osrednje tajništvo.

Vse krajevne organizacije KDZ. naj nemudoma prijavijo imena vseh odbornikov in število članov osrednjemu tajništvu KDZ. v Ljubljani, poštni predal 168.

Vse krajevne organizacije KDZ. v Ljubljanski okolici prosimo, naj za „Dan Svobode“ dne 15. avgusta ne pripravljajo drugih prireditev.

Člani KDZ. naj ne pošiljajo članarine posamezno, temveč naj odborniki krajevnih organizacij poskrbe, da se bo članarina redno vsak mesec skupno odpošilljala osrednjemu tajništvu KDZ. v Ljubljani, poštni predal 168.

■ Iz naše države. ■

Berite današnji uvodnik vsi vi kmeti reveži, baitarii posli in drugi, katere hočejo slovenski klerikalci oropati svetih pravic do vaše zemlje in razglasite to strašno izdaistvo slovenskih klerikalnih lumpov in pronalci v zadnje slovensko kočo.

Dolenici, poglcite okrog sebe. Na tisoče oralov najkrasnejših gozdov in narodovitejših nihv imajo nemški in slovenski veleposestniki in kloštri. To je vaša zemlja, ki vam je bila oropana pred davnimi stoletji. Sedaj je prišel čas, da jo dobite nazaj, izdali so vas pa slovenski klerikalci, ki so te dni v Belgradu zahtevali, da se mora kmet z orožniki iztirati iz one zemlje, ki je njegova. Berite današnji uvodnik in razglasite ga do zadnje vasil!

Belrajska vlada, ki bi jo moral te dni sestaviti Vesnić, se je zopet razbila in sicer samo zato, ker se niti kapitalistični liberalci ne upajo zahtevati, da se mora kmet iztirati z orožniki iz lastne zemlje, kar sta zahtevala Protić in Korošec. Kdo bo sedaj prevzel vlado, še ni znano.

Ljubljanska vlada, v kateri sedi sedem zagrizenih sovražnikov agrarne reforme in hlancev mohamedanskih veleposestnikov, se še vedno ni umaknila strašni nevolji slovenskega ljudstva.

Parlament ne dela nič. Poslanci pohajkujejo po Ljubliani, Zagrebu in drugod in vlečejo za to »delo« 400 K vsak dan. Ljudstvo, ali boš res trpelo tako gospodarstvo in tako vladanje. Ali ti ne zavre kri, ko vidiš, kako podlo igra igrata balkanska surovina Protić in pa klerikalni kaplan Korošec s teboi.

»**Domoliub**« ta podli in zavrženi list, ki poneumnije naše ljudstvo, ne odgovori na težke obdolžitve, ki smo jih naperili zadnje čase proti slovenskim klerikalcem, niti besedice. Ljudstvo, ta list mora ven iz naših hiš. Vrzite ga na cesto, kakor gariavega psa, kajti stranka, ki ga izdaja, hoče z žandarji iztirati našega revnega kmetiča z njegove zemlje. Ljudstvo na delo proti »Domoliubu«!

»**Kmetska zveza**« na svojem zborovanju v Mariboru ni vrgla na ulico doktor Korošca, ki hoče z žandarji iztirati kmetiča z njegove zemlje. Uboji zapeljanci, ki ste člani te klerikalne organizacije, ali se vam še niso odprle oči. Kaj dobivate morda denar od mohamedanskih veleposestnikov.

»**Kmetijski list**«, to glasilo liberalnih gruntarjev, ne obsodi najnovejšega klerikalnega izdaistva nad našim kmet, ljudstvom tako, kakor zasluži. Ta stranka, ki klata, da je zaščitnica kmetov, ne skliče na stotine shodov, da bi razglasila ljudstvu kaj so storili klerikalci zadnje dni. Kaj so tudi oni dobili kak denar od mohamedanskih veleposestnikov.

Občinske volitve v Sloveniji se bodo vršile skoraj gotovo meseca oktobra t. l. Tako je predlagala deželna vlada ministru v Beogradu. Tedaj bo izgnalo slovensko ljudstvo klerikalce iz naše politike, kakor hočejo izgnati sedaj klerikalci naše ljudstvo z žandarji z njegove zemlje.

Deželnim cestariem na Kranjskem in Koroškem se zvišajo draginske doklade. Podobno se uredi stvar za cestarie na Štajerskem.

Kdo ruje proti državni edinosti? Klerikalni časopisi se strahovito togote nad bivšim poveljnikom Dravske divizijske oblasti, generalom Smiljanićem, ker je izdal na svoje častnike taino okrožnico, v kateri dokazuje, da razni katoliški duhov-

niki javno in taino hujskajo proti Srbom in s tem proti skupnosti države.

Radgono smo izpraznili. Ker je avstrijska vlada zagotovila neoviran naš prevoz skozi Radgono v Prekmurje, so naša civilna in vojaška oblastva dne 26. t. m. izpraznila Radgono ter se umaknila na desni breg Mure. Sedaj torej tvori Mura mejo med Jugoslavijo in Avstrijo. Izgubili smo pet popolnoma slovenskih vasi ki leže za Radgono, t. i. Potrno, Dedince, Zetince, Ženkovec in Gorico.

Sodna obravnava proti St. Radiću je končana. Sodba še ni bila izrečena.

Gospodarske vesti.

Premog se je silno podražil, in sicer za celih 19 kron pri 100 kilogramih. Dosedaj je veljalo 100 kilogramov premoga 35 K, sedaj pa ga velja ista množina 54 kron.

Cepljenje v drevesnici. V celjski državnih drevesnici se bo cepilo letos približno 40.000 divjakov. Dne 22., 23. in 24. julija se vrše cepilni tečaji za okulacijo v drevesnici. Kmetijske podružnice in zasebniki, ki si nameravajo napraviti časoma lastno drevesnico, pošljejo lahko v ta tečaji za to sposobne fante. Tečaji so brezplačni. Udeleženci tečaja naj prineso živež s seboj. Kuhalo se bo v drevesnici. Seneno ležišče bo preskrbljeno. Prijav za udeležbo sprejema sadiarsko nadzorništvo v Celju do dne 20. julija. Sprejeti bodo vpoklicani.

Letoŝnja žetev. Ministrstvo je dobilo iz Srbije, Macedonije, Bačke in Banata zanesljive podatke o žetvi. Slovenija in Hrvatska še nista poslali podatkov. Srbija in Macedonija sta imeli za izvoz 20.000 vagonov žita. Bačka in Banat moreta oddati še več. Slovenija, Dalmacija, Bosna, Hercegovina in Črna gora ne pridelajo dovolj žita za lastno potrebo, temuž so navezane na uvoz.

Bodoča cena pšenici. Centralna uprava za izvoz nakupuje 1000 vagonov pšenice v partijah po 30 do 40 vagonov. Pšenica se plačuje najdražje po 720 kron za 100 kilogramov.

Naš državni proračun izkazuje samo približno 100 milijonov dinarjev primanjkljaja, kar bi bilo prav lepo, ako bi bilo res. Ampak naš finančni minister je ta ugodni uspeh privlekel menda za lase in bo treba marsikaj popraviti. Tako je postavil v proračun davke v Sloveniji v dinarjih v tisti višini, kakor jih plačujemo sedaj v kronah. Tako bi se zemljiški, hišnorazredni in drugi davki povišali kar za 400 odstotkov. Tako pa vendar ne poide! Izkazujejo na rednih in izrednih dohodkov Hrvatska in Slavonija 2236 milijonov kron, Dalmacija 341 milijonov kron, Srbija 871 milijonov dinarjev, Bosna in Hercegovina 1953 milijonov kron, Slovenija 1325 milijonov kron, Banat, Bačka in Baranja 1835 milijonov kron.

☞ Drobiž. ☞

Bivši bolgarski kralj --- vrtnar. Kakor poročajo »Matinu« iz Budimpešte. Je bivši bolgarski kralj Ferdinand prodal svojo palačo v Budimpešti, ker mu primanjkuje denarja. Vrnil se je v Gotho, kjer živi skromno zasebno življenje. Kuoil je velik vrt za zelenjavo, katerega pridno obdeluje in pridelke prodaja, da ima za vsakdanje telesne potrebe.

Zakaj hodijo ljudje, ki so zablodili, v krogu? Znano deistvo je, da ljudje, ki imajo zavezane oči, ki hodijo v gosti megli, ali ki so ponoči zablodili v puščavi,

namesto, da bi šli naravnost, se premikajo v krogu. Misli se, da izvira ta pojav iz tega, ker niso obe nogi enako dolgi. Z daljšo nogo se napravi nezavedno daljši korak in tako se stopa nevede preveč na desno ali na levo, ker oko, v navedenih slučajih nima zmožnosti presojevanja, kako noga stopi. Ta nazor se potrjuje po natančnim merah, ki so jih dobili pri merjenju skeletov. Izkazalo se je, da so Lile tri devetdesetih odstotkih osebe noge enako dolge. To deistvo je bilo potrjeno tudi od mnogoterih poskusov, pri katerih so se zavezale oči raznim osebam, ki so potem skono vse hodile v krogu!

Parada raztrgancev. V New Yorku se je pred kratkim vršila takozvana »varčevalna manifestacija« »Lige starih oblek«, katera slednja se je ustanovila kot boikotno društvo proti prevelikim zaslužkom tekstilnih industrialcev. Varčevalne manifestacije se je udeležilo okrog 20 tisoč oseb, ki so bile oblečene v raztrgane, stare in zamazane obleke. Nekateri so bili celo bosji, razoglavni in brez perila. Govorniki so imeli ognievite govore proti nepravičnim visokim cenam oblek. Na koncu se je sklenila resolucija, v kateri se pozivlja ljudstvo, naj ne kupuje oblek, dokler bodo takšne pretirane cene, temveč naj raiši hodi raztrgano in makar — celo nago.

Listnica uredništva in tajništva.

Gomilsko, P-k Iv. Obrnite se na invalidni oddelek poverjenišva za socialno skrb s posebnim dopisom in razložite vso stvar.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj kako tu ublažujejo bolečine in utrujajo telo masaže s Fellerjevim pravih Elza-fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 36 kron.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrepčujoče sredstvo? Poslužite se je Fellerjevih pravih Elza-kroglic; 6 škatlic 18 kron. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 358, Hrvatska. F.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obrestli se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vključbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10,—, za podgane in miši K 10,—; za ščurke K 10,—, a posebno močna vrsta K 20,—; posebno močna tinktura za stenice K 10,—; uničevalec molje K 10,—; prašek za uši v obleki in perilu K 6,— in 10,—; proti mravljam K 10,—; proti ušem pri perutnini K 10,—; prašek proti mrčesom K 6,— in 12,—, proti ušem pri ljudeh K 5,— in 10,—; mazilo za uši pri živalih K 6,— in 10,—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) K 10,—; mazilo proti garjam K 10,—

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

Oblastem je odgovoren Ign. Mihovec.